

Adamsin – Bashforthin menetelmän johto

Integroimalla differentiaaliyhtälö $y' = f(x, y)$ puolittain välin $[x_k, x_{k+1}]$ yli saadaan

$$y(x_{k+1}) - y(x_k) = \int_{x_k}^{x_{k+1}} f(x, y(x)) dx.$$

Adamsin – Bashforthin menetelmässä integraalille lasketaan approksimaatio korvaamalla funktio $f(x, y(x))$ kolmannen asteen interpolaatiopolynomilla. Tämän tukipisteinä (so. pisteinä, joiden kautta polynomin kuvaaja kulkee) ovat neljä edellistä jo laskettua pistettä $(x_j, f(x_j, y_j))$, $j = k - 3, k - 2, k - 1, k$.

```
> tukipisteet := x[k]-3*h, x[k]-2*h, x[k]-h, x[k];
```

$$\text{tukipisteet} := x_k - 3h, x_k - 2h, x_k - h, x_k$$

```
> funktionarvot := f[k-3], f[k-2], f[k-1], f[k];
```

$$\text{funktionarvot} := f_{k-3}, f_{k-2}, f_{k-1}, f_k$$

Interpolaatiopolynomi (muuttujana t) saadaan **interp**-komennolla, joka löytyy **linalg**-paketista:

```
> with(linalg):
```

```
> p := interp([tukipisteet], [funktionarvot], t):  
expand(%);
```

$$\begin{aligned} f_k + & \frac{3}{2} \frac{t^2 f_{k-1} x_k}{h^3} + \frac{1}{6} \frac{t^3 f_k}{h^3} - \frac{1}{2} \frac{t^3 f_{k-1}}{h^3} + \frac{1}{2} \frac{t^3 f_{k-2}}{h^3} - \frac{1}{6} \frac{t^3 f_{k-3}}{h^3} + \frac{2}{h^2} \frac{t^2 f_{k-2}}{h^2} + \frac{t^2 f_k}{h^2} - \frac{1}{2} \frac{t^2 f_{k-3}}{h^2} \\ & + \frac{1}{2} \frac{t^2 f_{k-3} x_k}{h^3} - \frac{1}{2} \frac{t^2 f_k x_k}{h^3} - \frac{3}{2} \frac{t^2 f_{k-2} x_k}{h^3} - \frac{3}{h} t f_{k-1} - \frac{11}{6} \frac{f_k x_k}{h} + \frac{2}{h^2} \frac{f_{k-2} x_k^2}{h^2} - \frac{3}{2} \frac{f_{k-2} x_k}{h} + \frac{f_k x_k^2}{h^2} \\ & - \frac{1}{6} \frac{f_k x_k^3}{h^3} - \frac{5}{2} \frac{f_{k-1} x_k^2}{h^2} + \frac{3}{h} f_{k-1} x_k + \frac{1}{6} \frac{f_{k-3} x_k^3}{h^3} - \frac{1}{2} \frac{f_{k-2} x_k^3}{h^3} + \frac{1}{2} \frac{f_{k-1} x_k^3}{h^3} + \frac{1}{3} \frac{f_{k-3} x_k}{h} \\ & - \frac{1}{2} \frac{f_{k-3} x_k^2}{h^2} + \frac{3}{2} \frac{t f_{k-2} x_k^2}{h^3} + \frac{5}{h^2} t f_{k-1} x_k - \frac{3}{2} \frac{t f_{k-1} x_k^2}{h^3} + \frac{1}{2} \frac{t f_k x_k^2}{h^3} - \frac{2}{h^2} \frac{t f_k x_k}{h^2} - \frac{1}{2} \frac{t f_{k-3} x_k^2}{h^3} \\ & + \frac{t f_{k-3} x_k}{h^2} - \frac{4}{h^2} t f_{k-2} x_k - \frac{5}{2} \frac{t^2 f_{k-1}}{h^2} + \frac{3}{2} \frac{t f_{k-2}}{h} - \frac{1}{3} \frac{t f_{k-3}}{h} + \frac{11}{6} \frac{t f_k}{h} \end{aligned}$$

Integraalin approksimaatio saadaan integroimalla polynomi:

```
> integraali := int(p, t=x[k]..x[k]+h):  
simplify(%);
```

$$-\frac{1}{24} h (9f_{k-3} - 55f_k + 59f_{k-1} - 37f_{k-2})$$

[>

[**Linkit**

[[Adamsin–Bashforthin menetelmä](#)

[*SKK & MS 31.05.2001*